

Axiomele geometriei euclidiene plane

Postulatele lui Euclid

1. Între două puncte se poate duce o dreaptă.
2. Orice linie dreaptă poate fi prelungită nelimitat.
3. Se poate descrie un cerc de centru dat și de rază dată.
4. Toate unghiurile drepte sunt congruente între ele.
5. Dacă o linie dreaptă, care intersectează alte două linii drepte, formează, de o anumită parte a sa, două unghiuri interne, având suma mai mică decât două unghiuri drepte, cele două linii menționate se vor intersecta, dacă sunt prelungite, de partea în care suma unghiurilor este mai mică decât două unghiuri drepte.

Axiome de incidență ale punctelor și dreptelor din plan

1. Prin două puncte distincte trece o dreaptă și numai una.
2. Orice dreaptă conține cel puțin două puncte.
3. În orice plan, există trei puncte care nu sunt situate pe o anumită dreaptă.

Axiome de ordonare

1. Dacă punctul B se găsește între punctele A și C , atunci punctele A, B, C sunt coliniare și distincte, și B se găsește între C și A .
2. Dacă A, B sunt două puncte distincte, atunci există cel puțin un punct C astfel ca B să se găsească între A și C .
3. Dacă punctul B se găsește între A și C , atunci A nu se găsește între C și B .

4. Axioma lui Pasch

Dacă A, B, C sunt 3 puncte ne coliniare și dacă d este o dreaptă situată în același plan cu aceste puncte, astfel încât d trece printr-un punct situat între B și C , dar nu trece prin niciunul din punctele A, B, C și nu trece prin niciun punct situat între A și C , atunci dreapta d trece printr-un punct situat între A și B .

5. Fiind date trei puncte distincte și coliniare A, B, C , astfel încât A nu este între B și C , iar C nu este între A și B , cu siguranță B se va găsi între A și C .

6. Dacă A, B, C sunt trei puncte ne coliniare și dacă L, M, N sunt trei puncte astfel încât L este între B și C , M este între C și A și N este între A și B , punctele L, M, N nu pot fi coliniare.

7. Fiind date două puncte distincte A și B , există cel puțin un punct M situat între A și B .

8. Dacă A, B, C, D sunt puncte astfel încât B este între A și C , C este între B și D , punctele B și C se vor găsi între A și D .

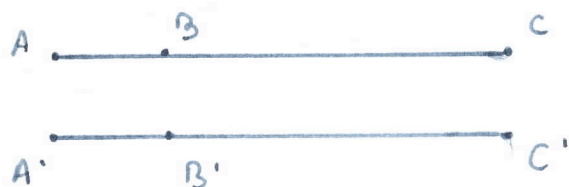
9. Dacă C este între D și A și dacă B este între A și C , atunci B este între A și D , iar C este între B și D .

Axiome de congruență

1. Fie s o semidreaptă cu originea O și fie $[AB]$ un segment. Există pe semidreapta s un singur punct M , astfel ca segmentul $[OM]$ să fie congruent cu segmentul $[AB]$.

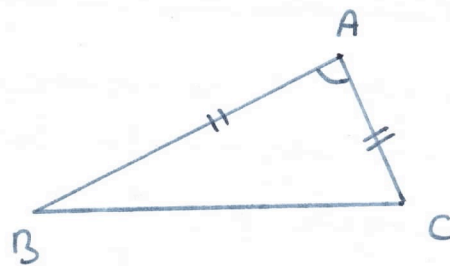
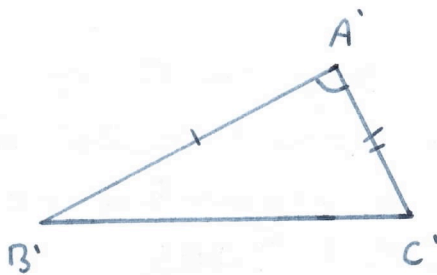
2. Dacă $[AB], [A'B'], [A''B'']$ sunt trei segmente astfel ca $[AB] \equiv [A'B']$ și $[A'B'] \equiv [A''B'']$, atunci avem $[AB] \equiv [AB], [A'B'] \equiv [AB]$ și $[AB] \equiv [A''B'']$.

3. Dacă avem trei puncte A, B, C, A', B', C' astfel ca B' se găsește între A' și C' , B se găsește între A și C și $[AB] \equiv [A'B']$, $[BC] \equiv [B'C']$ atunci $[AC] \equiv [A'C']$.

4. Fiind date un unghi propriu $\hat{h}m$ și o semidreaptă s într-un plan p și notând prin p' unul din semiplanele limitate de suportul lui s în planul p , există o singură semidreaptă t în semiplanul p' astfel ca s și t să formeze un unghi congruent cu unghiul $\hat{h}m$. Orice unghi este congruent cu el însuși.

5. Fiind date două triunghiuri $ABC, A'B'C'$ astfel ca $\hat{A} \equiv \hat{A'}$, $[AB] = [A'B']$ și $[AC] = [A'C']$, avem și $\hat{B} \equiv \hat{B'}$

Axiomă de paralelism

1. Postulatul lui Euclid

Fiind date un punct A și o dreaptă d , care nu trece prin A , există o singură paralelă la dreapta d , care să treacă prin punctul A .

Axiome de continuitate

1. Axioma lui Arhimede

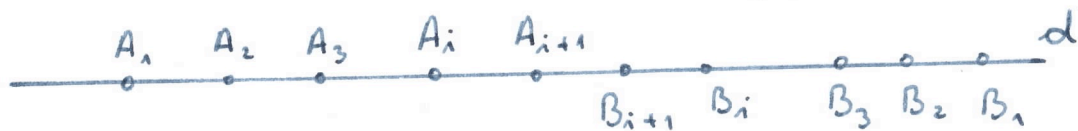
Dacă A, P sunt două puncte ale unei semidrepte s , cu originea O , există pe s o mulțime finită de puncte $\{A_2, A_3, \dots, A_K\}$ astfel încât să fie verificate proprietățile:

- $A \in [OA_2], A_2 \in [OA_3], \dots, A_i \in [OA_{i+1}], \dots, A_{K-1} \in [OA_K]$
- $[OA] \equiv [AA_2] \equiv [A_2A_3] \equiv \dots \equiv [A_{K-1}A_K], P \in [OA_K]$

2. Axioma lui Cantor - Dedekind

Fiind date pe o dreaptă d două serii de puncte $A_1, A_2, \dots, A_i, A_{i+1}$ și $B_1, B_2, \dots, B_i, B_{i+1}$ astfel că, pentru orice indice i , segmentul $[A_{i+1}, B_{i+1}]$ sa fie conținut în segmentul $[A_i, B_i]$, există cel puțin un punct P , situat pe fiecare din segmentele $[A_1, B_1], [A_2, B_2], \dots, [A_i, B_i], [A_{i+1}, B_{i+1}]$

Bibliografie

1. Matematică - manual pentru clasa a IX-a,
Geometrie și trigonometrie, 1980 : H. Telean, M. Florescu, C. Rădulescu, D. Moraru, E. Stănescu